

Nola ulertu oraingo petrolio merkea: bi hipotesi

Petrolioaren prezio merkea da 2015eko gai nagusietakoa. Krisi ekonomikoari irteera erraztuko diola diote batzuek. Ekoizle batzuen amarrua izanik laster bukatuko dela besteek. Duela 12 hilabete 90 edo 100 dolarretan zegoen upela zer dela eta pagatzen da 50 dolarren azpitik asteotan? Hona bi azalpen desberdin agian elkarren osagarriak.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

EZ DU LUZE IRAUNGO HAIN MERKE, idatzi du Alexander Reid Rossek *The Ecologist* aldizkariaren gunean. “Petrolioaren prezioaren gainbeherak islatzen du Ekialde Hurbilean eremu ideologiko, politiko eta militarrean jokatzeko den geruza askoko gatazka, eta ez du luze iraunen. Errusia, Iran eta Venezuelari mezu krudela jakinarazi ostean, Ipar Atlantikoko petrolio konpainiak itzuliko dira beren ohiko etekinetera eta proiektu ez-konbentzional arrisksuetara”.

Reid Ross zuzendari ari da *Earth First!* webgunean eta plazaratu berri du *Grabbing Back: Essays Against the Global Land Grab* (Ostutakoa itzuli: Lur lapurreta globalaren kontrako saiakerak) liburua. *The Ecologist*en plazaratu “Petrolioaren prezioa eta deabruaren xantaia” artikuluan laburbildu ditu petrolioaren merkataritza geopolitikaren ikuspegitik aztertzen dutenen argudioak.

Hasteko –honetan ia denak datoz bat– prezio apalok erantzuten diote gehiegizko eskaintzari. 2008tik mundu osoan krisian itota dauden ekonomietan erregai eskaria gutxitu egin denez, eskaintza handiegia dago. Prezioak beheraka hasirik, ekoizleen artean estutasunak nabaritzen lehenak izan dira erregaia garestien sortzen dutenak, *fracking* teknologiarekin ari direnak.

Prezio apalon atzean dauden eta aipatu diren arrazoi geopolitikoaren artean hiru nabarmendu ditu Reid Rossek. Batzuek petrolioaren merkealdi bitxi hau ulertzen dute Lurralde Petrolio Esportatzaileen Erakundearen (OPEC ingelesezko sigletan) barruan dauden tirabira geopolitikoaren baitan.

Beste batzuek zehazki azpimarratu dute Errusiaren atzerri politikaren eragina. *The Economist*ek aipatu duen *Red Army signal* fenomenoak: azken hamarkadotan petrolioak hain itxuragabe jaitsi izan dela Errusiak atzerrian militarri esku hartu duen aldi oro.

Eta gero daude uste dutenak AEBak daudela guztiaren atzean, Saudi Arabiak morroi lanak egiten dizkiola; horixe da Vijay Prashad indiarrek deitzen duen “*dispossession by manipulation*”, manipulazio bidezko desjabetzea.

Reid Rossek, aurrekoei arrazoia kendu barik, uste du benetako arrazoa Irak eta Siriako gerran datzala. “Petrolioaren prezioa hondoratzeak Iraki egiten dio kalte: Iraki eragozten dio Estatu Islamiarraren (EI) kontra borrokatzea, eta EI eroso dago Irakeko hirugarren hiria den Mosulen, gutxieneko zerbitzuak eskainiz. AEBek EIren kontrako guduan kurduak lagunduz lortu dute arrakasta handiena Siria eta Irakeko Iparraldean, baina Turkia haserre

Errusiako lehendakari Vladimir Putin eta Saudi Arabiako printze Abdulaziz Al Saud iaz Brisbanen (Australia) G20 herrialdek aza-roaren 15ean burututako biltzarrean. 27an, berriro elkartu ziren Lurralde Petrolio Esportatzaileen Erakundeak (OPEC) Vienan egindako biltzarrean. Bertan proposatu zion, antza, Saudi Arabiak Errusiari petrolio produkzioa murriztea, munduko ekonomiaren geldialdiagatik erregaien eskaria ere asko jaitsia zelako. Asko aipatu da Errusia, Iran eta Venezuela direla kaltetuenak gaurko prezio apalengatik, honek baldintzatu dizkielarik beren barne ekonomien orekak bezala kanpoko hautu geopolitikoak. Gutxiago aipatu da Saudi Arabia, Kuwait eta Arabiar Emirerri Batuak estuki daudela loturik AEBetako energia korporazio erraldoiekin eta baita gobernuarekin ere, prezioak finkatzean bezala Ekialde Hurbila eta Magreb hankaz gora jarri duten gatazketan.

bizian dago Irakeko kurduak elkar-lanean ari direlako Siriako partean borrokatzen diren Herri Babesaren Unitateekin (YPG)”. Kobaneko gudua da adibide nagusia.

Turkiak edozer nahiagoko luke bere lurretan kurduen gobernu autonomo bat ikustea baino. Horregatik ari da hain eskuzabal EIrekin. Reid Rossen ustean, kurduak ez badute lortzen EIri bidea moztea, berriro igoko da petrolioaren prezioa, hala interesatzen zaielako ekoizle handiei.

Reid Ross ekologismotik ari baita idazten, mezu garbia dauka petrolio merkeak *fracking*a bezalako teknologia garestiak –jendearen borrokarik gabe– geldiaraziko dituen itxaropena daukatenentzako: laster igoko dira prezioak eta multinazionalak berean segituko dute.

Etekinak 100 dolarretan

Petrolio konpainia handien aholkulari aritzen den Arthur E. Berman geologoak ez du gai honetan epe laburreko kalkulu ekonomikoa baizik ikusten, bazterturik geopolitikaren eta berak “konspiraziokeriak” (*conspiracy theories*) deitzen dituenak. *Energyskeptic* gunean leitu daiteke Bermanen elkarrizketa: “*The Real Cause Of Low Oil Prices*”.

Bermanek bi estatubururen arteko elkarriketa laburrarekin irudika-

askorekin. Teknika horiekin zulatu-tako hobiet petrolioa 90 dolarretan egotea behar dute kapitala erakarri ahal izateko, nahiz eta beren propagandak zabaldu duen 60 dolarretan ere errentagarriak direla. “Prezio horiek aipatzen dituztenek kostuetan ez dituzte kontatzen zulaketa eta petrolioaren transformazioa besterik, gainerako zamak ahazten dituzte”. Eta ezkutatutako kostuetan Bermanek ez ditu kontutan hartzen ingurumenari edo giza osasunari egindako kalteak edo beste asko, zuzenean konpainien jardueri dagozkienetz ari da.

Zenbaitek azken hilabeteotan ikusi du *Peak Oil* famatua gezurtatzeko aukera. Bermanek, aldiz, zalantzarik ez dauka: “Askok uste dute AEBetan petrolio produkzioa handitu izanak erakusten duela *Peak Oila* oker zegoela. Baina petrolioaren gailurrak ez du esan nahi petroliorik gabe geratzea. Esan nahi du lehengo ohiko petrolio ezagunaren ekoiztea hasten denean urritzen, etorkizuneko hornidurak iritsiko direla zailtasun handiagoko iturrietatik edo garestiagoetatik”.

Aditu honen ustean petrolio konbentzionalaren produkzioak goia joa du 2005-2008 urteetan. AEBetan fracking gasak gailurra gaindituko du bost-zazpi urte barru. Eta ondorengo hamarkadetan funtsezkoa izango da gas naturala, Errusia, Iran, Qatar eta Turkmenistanek erruz daukatena. Tarte horretan, irakurle, adi petrolioa berriz 100 dolarretan noiz jarriko. ■

tu du mamia: “Saudi Arabia elkartu zen Errusiarekin OPECen azaroko bilkuraren aurretik eta proposatu zion Errusiak produkzioa gutxitzen baldin bazuen berdin egingo zutela Saudi Arabiak, Kuwaitek eta Emireriek. Errusiak esan zuen ‘ez’ eta Saudi Arabiak esan zuen: ‘O.K., menturaz beste ez duzue berdin erantzungo sei hilabete barru’”.

Epe laburreko kalkuluen ondorioa besterik ez da Bermamentzako. “Saudiak onak dira dirutan eta aritmetikatan. Aukera mingarri baten aurrean zeuden, esan nahi baita, edo dirua galdu produkzioari eutsi eta upela 60 dolarretan salduz, edo bi milioi upel atera merkatutik are eta diru gehiago galduz. Bietan galtzekotan, kalterik gutxiena ematen

duen bidetik abiatu dira. Gero bigarren mailako arrazoiak baldin badaude, AEBetan frackingezko petrolioa sortzen dutenei min egitea, edo Iran eta Errusiari min egitea, hori ere ondo zetorkien, baina funtsean diru aferra izan da”.

Bermanen iritzirako petrolioa berriro garestitzen hasiko da aurtten, ziurrenik OPECeko herrialdeak ekainean bildu eta produkzioa laburtzea erabakiko dutenean.

Inork uste izan badu prezioen apaltze honekin frackingean zentratutako konpainiek lagako dutela beren lana, oker dabilta Bermanen ustez. Petrolioa igotzearekin hasiko da berriz frackingaren sukarra.

Berman kritikoa da frackingaren errentagarritasunaz harrotzen diren

**ZINKUNEGI
OPTIKA**

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira